

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracije in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Sleparstvo in goljufija.

V Lincu se je pričela 12. t. m. daljša sodnijska preiskava, ki je Ofenheimovi pravdi zelo podobna. Zatoženci so namreč zopet osebe „viših“ krogov: gosp. Hafferl, bivši predsednik gornje-avstrijske kupčijske zbornice, deželen poslanec, mesten svetovalec, gosp. Seyrl, bivši deželni poslanec in odbornik, in neki Nossberger, tudi „obče spoštovana in veljavna“ oseba.

Zakaj pa niso zatoženi tudi še gospod Reininger, predsednik kupčijske zbornice, g. Wertheimer, deželni poslanec in odbornik, in dr. vitez Kremer, predsednik „industrijske in komercialne banke“, zaradi katere ravno teče ta pravda, to se bo v teku obravnave pokazalo. Tedaj so zopet osebe iz političnih krogov obtožene zapravljalosti tujega denarja, kar je razvidno s sledečega:

Leta 1829 je bila osnovana „industrijska in komercialna banka“ za gornje Avstrijsko in Solnograško v Lincu z namenom, pospeševati trgovske, obrtnijske, kmetijsko-gospodarske ter rudninske reči in pečati se tudi z denarno kupčijo, igranjem na borsi itd. Za vse to se je zdel potreben kapital en milijon goldinarjev, kateri se je skup spraval po delnicah po 200 gld., na katere se je pa vplačalo le 40%. Pa banka ni dolgo živela, že 29. junija 1873, kmalu po dunajskem polomu, je morala napovedati konkurs. Pri sodnijski preiskavi se je pokazalo, da ima banka premoženja 1,249.880 gld., dolga pa 2,429.724 gld., tedaj ji manjka 1,180.643 gld. in še več, kajti k premoženju

je štetih veliko zneskov, ki se pa od dolžnikov ne bodo dali iztirjati. Tedaj je vodstvo banke v treh letih napravilo čez en milijon goldinarjev in ker izgovor na polom ni tako tehten, da bi se mogel kar meni nič tebi nič verjeti, se je pričela sodnijska preiskava zoper zgorej navedene tri opravilne svetnike in vodjo banke, nekega Julija Cohna, žida po rodu. Ta preiskava je spravila reči na dan, iz katerih je razvidno, kako se pri tacihi zavodih godi, da gre denar večidel v žepe načelnikov in nadzornikov ter njihovih prijateljev, ki ga potem že tako varno shranijo, da ga ni več dobiti od njih. Delničarji in drugi, ki imajo do takih zavodov zaupanje, se pa potem obrišejo.

Pri tej banki je imel n. pr. vodja J. Cohn, kredit, katerega je tako porabil, da je slednjič ji bil dolžan 99.641 gld. Da banka ne dobi od njega nič, to je gotovo. Ravno tako je dal izplačati bratu svojemu 5000 gld.; za ta denar je zastavil brat nekaj delnic brez vse vrednosti, ker se je že dobro vedelo, da je banka pri kraji. Ravno tako so dobivali drugi, posebno uradniki banke, velika posojila brez zastave ali kake druge dovoljne varnosti, in tako je zginil kapital in tisti, ki so banki kaj upali ali vložili pri nji denarje, so prišli ob vse.

Tako ravnanje spada gotovo pod kazensko postavo in ker se ni moglo goditi brez vednosti in dovoljenja zgorej imenovanih opravljalnih svetnikov, ki so imeli nadzirati voditelja in uradnike banke, so prišli na zatožno klop, obdolženi, da so zanemarjali svojo dolžnost. Toda naj bodo obsojeni ali ne, upnikom in delničarjem s tem ne bo nikakor pomagano.

Obsojen pa bo in mora biti sedanjí sistem, pod katerim se take reči morejo goditi in se tatvina zapazi še le, ko je „krava že iz hleva“, kakor se glasi ljudski izrek.

Drugo zelo kritično vprašanje je: kako more biti to, da celó možje, katere je zaupanje ljudstva ali vlade postavilo na odlične stopinje, kjer imajo skrbeti za blagor narodov in države, pridejo na obtožno klop, ker so to dano jim zaupanje zlorabili in namesto varovati pravice volilcev svojih in njihov blagor — vdeležili se pri zapravljanju tujega blaga, premoženja tistih, kateri so jih za varuhe postavili. Da bi se to le enkrat in na enem samem kraju zgodilo, bi se ne bilo temu tako čuditi, ker so v vsakem stanu pravični in nepravični; ali kar vlada tako imenovani liberalni sistem, slišimo prav pogosto imena deželnih in državnih poslancev, viših uradnikov, celó bivših ministrov v zvezi z imeni k „rokovnjaštvu v fraku“, vidimo jih vpletene med dogodbe, ki slednjič morajo pred sodnijo svoj konec najti. Kak je sistem, ki pusti sleparstvo v više kroge, na više zaupne stopinje? Ali ni gajil, ali ni naravnost nevaren državi in narodom? Ali je pred svetom Avstriji na čast? Je mar lepo za nas Avstrijance, če se po vnanjih in domačih listih vedno bere o velikih goljufijah in sleparijah, pri katerih so si poslanci, predsedniki političnih zbornic, bivši ministri itd. roke oskrunili? Mislimo, da ne, in to misli gotovo vsak. Tedaj proč s tem sistemom, ki spodjeda čast in veljavo države in blagor njenih narodov!

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Konec.)

Naslednje jutro razodene Jonadab Hananiju, kam je dal odpeljati njegovo sestro in otroka. Odkritosrčno mu razloži, kako je bil ravnal z Noemo, in da Sihar, ki je njo odpeljal v norišnico, odpeljal je tudi sina v Korint, kjer nikdar nič ni izvedel o svojih roditeljih, in zato je verjel, da je rodod Grk. Pozneje ga je Sihar zopet v Palestino pripeljal, ter seznanil z Jonadabom. Od tistega časa je Karikelj kot slepo orodje služil Farizejcu, svojemu očetu.

„Ali o hčeri Noemini mi še nič nisi povedal“, opomni Hanani.

„Njo sem dal odgojiti na Judovskem, ali daleč od mojega doma. Pozneje se je zaročila z Demo, premožnim Saducejcem, ki pa jo je izgnal, zato ker se je bila s svojo hčerjo skrivaj pokristijanila.“

„Je li mogoče?“ zajekne Hanani. „Abigail je hči moje nesrečne sestre?“

„Da. Natan in Sihar ti bodeta potrdila.“

„Ne bodeta“, seže vmes Daniel, „poginila sta v ognju.“

„Saj ti brez prič verjamem“, zagotavlja starček Jonadaba. „Tako prvi pot, ko sem bil ugledal Abigailo v razvalinah pri Betezdi, osupnil sem, ker se mi je videla tako podobna mojej sestri.“

„Abigail nikdar ni izvedela, da sem jaz nje oče. Nek pot sem se razprl z Demo, in tako sva postala smrtna neprijatelja. Ko se je bil on pohromil v cerkvi pri Betezdi, porabil sem tisto priliko, in sem se zmaščeval. Karikelj ga je prijel in odpeljal v Tirzo, premoženje njegovo pa je prevzel Samat, brat njegov. Poslednje novice, prispevše do mene, poročajo, da Dema in Noema še živita v Tirzi.“

Čez nekaj dni povrnil se je Lucij Vitalij od Jordana, kjer je bil razbil razbojniške čete; Aram in Joel, njih načelnika, sta poginila v boju, Tamara pa je zajel in pripeljal z drugimi zajetimi v Jeruzalem. Z Lucijem došli so tudi Nahamani, Noema in Dema. Častiti duhovnik je kmalo po prihodu v Tirzo vračal

se domu z Demo, katerega je otel iz ječe. Ali Aram in Tamar sta ju zajela na povelje Jonadabovo. Nahamani pa je to priložnost med Herodovci dobro porabil, in je mnogih pridobil Kristusovemu nauku. Tamar glavar pa se ni čisto nič menil za podučevanje, in je smešil svetega moža.

Hanani opazivši le-tega glavarja, dolgo je nepomično gledal ga, in videti je bilo, da davni spomini v njegovi pameti vstajajo.

* * *

Omenili smo bili, da Tit nič ni krotil plenaželnosti in besnosti zmagovitih vojakov. Kedar so ostanki mesta in tempelja do tal bili razsuti, ukaže Tit zemljo preorati, in tako se je izpolnilo prerokovanje Jezusovo, da ne bo kamen na kamenu ostal. Rimci so prizanesli trem gradovom: Fazaelu, Hipiku in Mariamni, pa enemu kosu zahodnjih sgrad, da je imela stanovanjska rimska posadka.

Voditelja Simon in Janez sta preživela razdjanje mesta, ali bila sta zajeta. Znatno število zajetih prihranilo so za slavo vohod zmagovalcev v Rimu, ostale pak so ali prodajali ali razdajali po okrajnah, katere so se tako

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. julija.

Avstrijske dežele.

Ministri, ki obravnavajo colnino in kupčijsko pogodbo z ministri ogerskimi, so si dali besedo, o obravnavi čisto molčati. Ustmene razprave, piše se „Czasu“, niso imele nobenega uspeha, zato se zdaj obravnava le pismeno.

Skupni izdatki za l. 1876 bodo po poročilu ogerskih listov za 21 milijonov višji od letos. 8 milijonov bodo stali novi topovi, 13 milijonov pa se bo potrosilo za boljšo vojaško hrano.

Brunski delavci se še zdaj niso pomirili in s tovarnarji porazumeli. Ker se vlada boji hujšega rogoviljenja, je pomnožila vojaško posadbo.

Gališki c. namestnik, grof Goluhovski, še ni prav ozdravel. V vsih okrajih opravljajo zanj slovesne sv. maše, da bi mu ljudstvo pri Bogu sprosilu zdravja. Vest, da se grof poda v Slatinske toplice, se ne potrdi.

O diplomatičnem nasledniku grofa Zichya v Carigradu se še nič pravega ne ve, sliši se pa, da ne bode zopet Madjar. Za generalnega konsula v Belemgradu pa je odločen knez Nikolaj Wrede, ki je po poročilu nekega vradnega dopisnika „Bohemie“ na pol Rus in čigar imenovanje pomenja, da Avstrija pa Rusija še nikdar niste bili tako prijatli kakor ste zdaj in da hočete ne le skupno skrbeti za ohranjenje miru, ampak tudi na izhodu v enakem smislu ravnati. Knez Wrede bil je dosedaj poslanski tajnik pri ruskem dvoru ter je tam čez vse priljubljen. Njegov oče je bil kot obrist dolgo časa v ruski službi, njegova mati bila je vnukinja nekega kneza Šerbatova. Knez se je 1837 rodil v Petrogradu ter je cesarju Nikolaju na čast dobil ime Nikolaj. Pozneje je vstopil v avstrijsko vojno ter se je kot stotnik v generlštavu vdeležil vojske leta 1866 in nedavno potem postal je major. Diplomatično službo opravlja nekaj let sem in temeljito pozna razmere slovanskih držav. Ruski in srbski izvrstno govori ter se je pečal tudi z njeno literaturo. Njegovo imenovanje za Srbsko, ki je kot mejačica za Avstrijo silno važna, nam je porok, meni imenovani dopisnik, da se na izhodu ni treba bati kaljenja miru: ker če Avstrija in Rusija v turških zadevah

soglasno ravnate in en duh navdaje njine diplomatične zastopnike, nobeno vprašanje ne more biti nevarno. To je vse pravlepo in hvalevredno, piše „Politik“, le to želimo, da bi se skupno ravnanje na izhodu bolje pokazalo nego pri zadnjem diplomatičnem posredovanju za ohranjenje miru, ko se je bil grof Andrassy tako odločno vstopil na stran Prusko, med tem ko je Rusija na čelu nasprotne stranke stala. Na vsak način pa imenovanje kneza Wrede-a in opazke vradnih listov pričajo, da prijateljstvo med Rusijo in Avstrijo je čedalje očitnejše, zastopništvo v Belemgradu čedalje veljavnejše, da tedaj na balkanskem polotoku pričakujejo imenitnih dogodov in konečno, da se grof Andrassy, kar je mogoče, zna vdati.

Dalmatinski lahoni iščejo zoper slovanske svoje sodržavljane pomoči pri laški vladi. „Gazzetta d' Italia“ namreč pozornost ministerstva vnanjih zadev obrača na žalostni (?) stan v Dalmaciji živečih italijanskih podložnikov. Pravi, da laški železnični delavci nimajo le vsaki dan poslušati raznih zabavljic, ampak da jih tudi siloma napadajo in trpinčijo. Zlasti se je to zgodilo 29. junija, ko je 600 Dalmatincev s kamenji napadlo 200 laških delavcev, katerih so okoli 20 težko ranili. Železnični nadzornik je c. namestniku Rodiću telegrafoval, da mora ustaviti delo, če se ne pošlje vojaška pomoč. Baron Rodić pa je neki odgovoril, da bode precej mir, ako se le odpravijo tuji delavci. Ti dogodki, piše laški list, silijo naše ministerstvo na Dunaju pritožiti se, da se reši čast in korist italijanska. Po dosedanjih skušnjah smemo reči, da vsa poročila „Gaz. d' It.“ so čisto izmišljena in gosp. bar. Rodiću gotovo ne bode težko odgovoriti na italijanske pritožbe.

Predsednik deželnega zbora, g. Ljubiša je cesarju izročil adresno, v kateri deželno zastopništvo izreka svoje sočutje o smrti Ferdinandovi.

Vnanje države.

Nemški cesar bode do 8. oktobra vendar-le obiskal kralja laškega v Milanu. Spremljala ga bosta Bismark in Moltke, pa še več drugih imenitnih generalov. Včeraj se je bil sošel z bavarskim kraljem, jutri pa se v Isl-u snide s cesarjem avstrijskim.

bodo radovali s smrtnim bojem okrutne gledalce in pasli njih oči s svojo krvijo, stopili so borilci v amfiteater in se razvrstili; na to so izpustili čuvaji sestrado zverino. Padali so drug za drugim, nečloveški gledalci pa so jim ploskali. Samo dva sta še ostala, vitka, ponosita možaka. Utrujena zverina bila je bolj usmiljena, nego gledalci, in jima je dala časa, da sta se oddahnila. Kot bi trenil pa se spusti neki starček v areno. Iskreno je govoril nekaj hipov z obsojencema, ki sta pokleknila, starček pa ju je oblił z vodo, objel in poljubil. Ni se še vračal, ko zverina, nadražena od čuvajev, tulé skoči na obsojenca, in ju popade s svojimi kremplji. Starček bil je v očividnej nevarnosti, ali tisti hip sta se vzdignila tribuna, ktera sta sedela blizo lože Vespezijanovega sina ter pogumno in odvažno skočila v areno. Tudi centurij Lucij Vitalij pohitel je za Emilijem in Karinom, in vsi trije so dvignili starčka na krepke svoje rame ter ga odnesli na varno mesto.

„Hanani“, očitali so mu vljudno, „zakaj si šel doli med zverino v toliko nevarnost?“

„Kdo ne bi šel, če vidi obsojenega sina in vé, da sta telo in duša v nevarnosti!“ od-

Bavarska vlada bode deželni zbor odprla drugo polovico meseca avgusta in, če bo po večini liberalen, čez nekaj tednov seje do konca meseca oktobra pretrgala, če bo pa konservativen, ga razpustila.

Francoska narodna skupščina je v petek sprejela pristavek Luciana Bruna k vseučiliške postavi, ki določuje, da se država, če bi kedaj nehala kako svobodno od države potrjeno vseučilišče, vseučilišnega premoženja ne sme polastiti, ampak da se mora tisto vstanovitelj vrniti. Gambetovci so temu predlogu silno nasprotovali in skušajo tudi ovreči postavo o svobodnem podučevanju, pa bodo težko kaj opravili.

Volitve za srbsko skupščino se prično 15. avgusta.

Rumuunska zbornica je sklenila v pretres vzeti z Avstrijo sklenjeno kupčijsko pogodbo.

Izvirni dopisi.

Iz Dolenjskega. 10. julija. (Wiesingerjevi listi. — Šole.) Dr. Albin Wiesinger me pri vsakem vabilu na naročevanje nadlegova, da bi se ali na „Volksfreunda“, ali pa saj na „Gemeinde-Zeitung“ naročil. Pa ko že imam „Reform“, „Vaterland“, „Volksblatt für Stadt und Land“ in „Slovenca“, ne morem še tega imeti, bi bilo predrago. Pa če bi tudi ne bilo, bi „Volksfreund-a“ ne hotel, ko bi mi ga Wiesinger prav zastoj dajal, ker se je bil čez Slovence spel in grajal jih „wegen ihrer Haltung“, kakor je rekel. „Gemeinde-Zeitung-e“ pa bi tudi ne hotel vzeti, če bi mi jo ponujali brezplačno, ker imam jasno spričevanje v rokah, kekega političnega duha je ta drugači prav močno izvrstni dr. A. Wiesinger. Prav žalostno je, da tak mož, kakoršen je dr. Wiesinger, po taki poti hodi. Lahko bi bil al pari dr. pl. Hurterju, ki je zares mož in prava podpora stranke, ki se za pravo resnično pravico vojskuje in resno poteza. Wiesinger dobro vé, da sem 16 let „Volksfreund-a“ bral, za to pa je zmirom nad menoj. Da pa bolj spoznate „Gemeinde-Zeitung“, vam pošljem list od 24. junija t. l., kateri mi je po naključji prišel v roke in v katerem nahajam dopis iz Ljubljane, ki se glasi: „Dr. Razlag, znani poštenjak naroda slovenskega, zdaj zeló peha narodne častnikarske

oskrbele z žrtvami za borilne igre in zverinske borbe. V omenjenih neporušenih gradovih pustil je Tit za posadko deseto legijo, on sam pa je po svečanej daritvi odšel v Cezarejo, kamor so tirali zajete in peljali obilni plen. Tu so tudi Simona Giorinega sina postavili pred Tita, in ki je potem poveljeval cesarjevega sina slavovhod v Rim.

Nahamani, Hanani, Noema, Jonadab, Dema in Daniel, za ktere sta sprosila tribuna Emilij Vokoncij pa Karin Avrelijan, podali so se v Pelo, kjer so našli Abigailo, Dino, Suzano in Marijo. Jonadab, Dema in Noema so se ondi popolnoma podučili v veri Kristusovej in bili potem krščeni, Daniel pa je prejel mašnikovo posvečevanje.

Nekaj mesecev potem bila je sijajna svečanost v Cezareji; po ulicah je vrelo brezbrojno ljudi in vojakov. Tit je slavil rojstni dan Domicijana, svojega brata, slavil ga je s sijajnimi igrami, v katerih so se morali Judje boriti na veselje gledalcem. Čez 2000 takih nesrečnikov palo je v areni v boju med seboj ali z divjo zverino. One, kateri so bili krepkejši in lepše postave, prihranili so za nazadnje.

Ko je tudi njim napočil odločeni dan, da

govori stavec z ginjenim glasom. „Hvala Bogu, da-si telo mrtvo tam leži, duša je oteta večne smrti!“

„Kaj poveš? Ali Tamar, načelnik razbojnikov, bil je tvoj sin?“ začudijo se vsi trije vojaki.

„Da, moj sin je bil, edinec iz mojega zakona z nesrečno Halino, s katero sem se bil moral v robstvu zaročiti.“

„In kako si ga spoznal?“ vpraša Emilij.

„Odgojitelj njegov mi je pred eno uro to razodel. Hitel sem, kolikor sem mogel, in mahoma se prepričal, da mi je mož golo istino povedal. Spoznal sem sina po znamenju, katero je imel od rojstva na sebi.“

„A kdo je bil drugi, ki si ga tudi krstil v areni?“ vpraša Karin.

„Lamat Herodovec, brat Demin.“

„Hvala Bogu, sedaj se radujejo pri Kristusu v večnej kraljevini!“ skliknili so tribuna in centurij.

„Amen!“ začuje se za njimi mili glas, glas Demin, katerega je bilo usmiljenje božje otelo mrtvoudnosti.

kroge. Prej je živel na Štajarskem, potem se je preselil v Ljubljano in je tu bil odvetnik, zdaj pa, ko je dovolj spoznal početje in zavržljive sleparije različnih prenapetnežev, se vrne nazaj v zeleno Štirijo, kjer je prevzel pri grofu Attems službo oskrbnika. To je dalo slovenskim listom povod, da dr. Razlaga kolikor toliko popadajo. Posebno se v tem odlikuje list „Slovenec“, ki je zapisal pačenje in prevračanje resnice na svoj prapor. Ta se je posmehoval dr. Razlagu, da je slednjič zadovoljen s službo oskrbnika, da-si je prej lovil više službe. Te izjave, ki ne pričajo ravno o izbrani spodobnosti, mladoslovenski list odločno pobija. Pa se mora le vedeti, od kakega človečeta izhajajo, da se njihova strašnost razumi. Dr. Razlag pa se ne zmeni za različne čenče in gre ko prej svojo pot. Pokazal je že dostikrat, da mu ni za posebnosti, timveč edino le za blagor naroda, ki ga tudi časti in spoštuje. Pri vsem tem pa ni res, da bi že zdaj odpoval se poslanstvu v deželni in državnem zboru. — Telovadno društvo „Sokol“, ki ne more ne živeti ne umreti, je zopet napravilo izlet v okolico glavnega mesta dežele, in to v društveni obleki, v znanih rudečih srajcah. Prejšnja leta so se taki izleti bolj pogosto napravljal navadno z velikim ropotom; tudi niso bili brez političnega pomena, — zdaj pa je ta reč zastarana in že gnjila. Da bi sploh še pokazal, da živi, bo napravil „Sokol“ poleti še en izlet, po telovadnici njegovi pa je že vse prazno in pust. — Slovenci bodo dobili zopet nov list. Znano je, da zdaj izhajajoči komaj životarijo, toda to posameznih ognjencev in sitnežev ne ostraši, da ne bi delali novih skušenj na časnikarskem polji. Novi list pa ne bo na Kranjskem, marveč v primorskih pokrajinah zagledal luč sveta.

Pisal bi vam tudi nekoliko od šol, tode to rajši pustim, ker se ne maram pečati s takimi rečmi, samo to pa povem, da če je povsodi tako, kakor je pri nas, v treh letih morajo šole bankrot narediti, fliško so že tako naredile. Otroci ne hodijo v šolo, pa če hodijo ali ne hodijo, je vse eno. Nadzorniki šol so, kakor da bi jih ne bilo — drugi pa morajo tiho biti; tako je kaj lahko vladati.

Iz Maribora. 12. julija. Mariborski okrajni glavar Seeder je bil binkoštno nedeljo dovolil Strahu strahovati Slovence po žandarjih. Mi si bomo to zapomnili, ker nam to kaže, da g. glavar pri prihodnjih volitvah ne misli biti nepristransk, ampak da hoče podpirati kandidato Strahovo. Da bi namreč večni „Justament“ kandidat popustil kandidato, ni misliti!

Iz Trsta. 12. julija. — Včeraj je bil pri sv. Ivanu VI. občni zbor pol. društva „Edinost“. Odprl ga je podpredsednik gosp. Nadlišek ter povedal, da je odbor v zadnji seji za predsednika izvolil g. Nabergoja, kateri je potem tudi predsedništvo prevzel. Ker so se slišale ustmene pritožbe, govori g. predsednik po kratkem pozdravljenju, da zadnji zbor na Proseku ni bil veljaven, ker ni bilo v njem zadostno število udov, zato je odbor danes sklical drug zbor, v katerem se bodo obravnavale iste reči, ki so bile zadnjič na dnevnem redu.

V prvi točki je na dnevnem redu nadaljevanje razprave o časniku, o katerem se je v Proseku sklenilo, da se ima združiti s „Sočo“. O tem se začne živahna razprava. G. Trobec predlaga, naj dotični odsek poroča o svojem sklepu v tej zadevi. G. Pipan, kot odseka ud, pové, da je odsek sklenil, naj se društven čas-

nik „Edinost“ izdaja dvakrat na mesec. Tega odsekovskega sklepa pa on ne podpira, temveč stavi predlog, naj se list s „Sočo“ združi. Proti njemu podpira g. Križman odsekovski predlog s pristavkom, da, ako ni mogoče časnika zdaj izdajati, naj se to odloži do konec leta, s „Sočo“ pa naj se nikakor ne združimo, ker je boljše, da nimamo nobenega časnika, kakor slabega. Potem zopet skušata govornika drug drugemu predloge spodbiti. Razlogi g. Pipana za združenje s „Sočo“ so bili blezotile: V Trstu Slovenci nimamo zadosti duševnih in materijelnih moči, da bi izdajali svoj časopis; načela „Edinosti“ in „Soče“ so si enaka — za narod, omiko in svobodo —; če se s „Sočo“ združimo, imeli bomo vsak teden list, kar pa sami ne moremo nikakor doseči; „Soča“ je (risum teneatis...) najboljši slovenski časopis; s tem pokažemo, da nam je mar za slogo, za kar pa ne marajo ravno tisti, ki nam govorijo: „ljubite se med seboj“; mi moramo napredovati, itd. — Razlogi g. Križmana zoper združenje s „Sočo“ in za izdajanje lastnega lista pa so bili sledeči: Da so načela „Soče“ tudi naša načela, moram odločno zanikovati, „Edinost“ se ni nikdar izrekla za moto liberalnih listov: „za narod, omiko in svobodo“; ako se „Soči“ vdamo, izdamo svoja načela sprave in miroljubnosti; naj „Soča“ sprejme naša načela ali naj se združi z „Glasom“ in potem se lahko z njo pogodimo. Kar se tiče duševnih moči, naj izdajamo svoj list, ali naj imamo le oddelek v „Soči“, moramo imeti vsakakor svoje vredništvo. Naročnina „Soče“ bi požrla vse društvene dohodke in še bi bilo treba iskati druge podpore in bi vendar-le tak list nikdar ne vgal našim potrebam tako, kakor domač list. Čudim se, zakaj se je ta reč tako zasukala potem, ko je bila novemu listu že zagotovljena duševna in denarna pomoč.

G. Dolenc, lastnik „Soče“, ki je bil nalašč zato prišel iz Gorice, je potem naprošen in kot društven ud povzel besedo in zagovarjal „Sočo“, rekoč, da je in bo vedno zvesta ostala svojim načelom in da so se le drugi od nje ločili, kateri pa so že začeli spoznavati svoje zmote ter je popisal, kako je težavno tednik izdajati, da le bomo izhajali. Ko je g. Križman še konstatiral, da ni res, da bi bila „Soča“ ohranila svoja prvotna načela, dokazal je g. Trobec kot denarničar s številkami, da društvo ne more sprejeti „Sočine“ ponudbe. Ko so še govorili g. Šuban zoper, gg. Dolinar in Požar za združenje s „Sočo“, prišla sta predloga na glasovanje in g. Križmanov predlog je bil z ogromno večino sprejet. Po tem takem se je moje prerokovanje v zadnjem dopisu spolnilo in „Soča“ ostane „Soča“, „Edinost“ pa „Edinost“.

Gledé tabora je odbor poročal, naj se stvar izroči v pretresovanje posebnemu odseku. G. Trobec je hotel, naj bi bil tabor letos meseca oktobra, g. Dolinar pa, naj bi bil spomladi, v čemur ga je podpiral tudi g. Nabergoj. G. Križman je stavil posredovalni predlog, naj se to izroči odseku, kateri naj svojo nalogo izvrši kolikor prej more, da se reč preveč ne zavleče, kar je bilo tudi sprejeto potem, ko je še g. Črnigoj povdarjal potrebo tabora z ozirom na naše stanje in razmere. Le mesto, da bi se bil poseben odsek za to, kakor tudi za preuredbo nekaterih §§. društvenih pravil, volil, sklenil je odbor na nasvet g. Dolenca, naj vse to preskrbi odbor. Ker je zborovanje že dolgo trajalo, preložila se je zadnja točka dnevnega reda — posamezni nasveti — za prihodnji zbor in skupščina se je razšla.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. julija.

(Iz seje deželnega odbora 9. julija.) Dopis c. k. deželnega predsedstva, v katerem se izreka deželnemu odboru po Najvišem povelji zahvala za izraz žalovanja o smrti presvitlega cesarja Ferdinanda, vzel se je na znanje. Deželni odbor je sklenil, da imajo vsi deželni uradi vsled omenjene žalostne dogodbe 16 tednov vsa uradna pisma črno pečatiti. — Prevdarjalo se je, kako v okom priti čedalje večemu pomanjkanju prostora v sedanji norišnici, dokler se ne napravi nova silno potrebna. — V občini koprivniški na Kočevskem se je dovolila volitev novega občinskega zastopa. — Dopis deželne vlade, da je sklep letošnjega deželnega zbora za povišanje priklade na vžitnino od vina, mošta in od mesa za deželni in za zemljišno-odvezni zaklad od 10% na 20% od 1. julija 1875 naprej zadobil cesarjevo potrjenje, vzel se je na znanje.

(Iz mestnega zbora.) Kar sedé zastopniki naše stranke v mestnem starešinstvu, postajajo seje čedalje bolj zanimive. Prej je šlo vse prav gladko, kak doktor ali drug matador je kaj predlagal, drugi pa so imeli navado kar prikimovati; o opoziciji ni bilo ne duha ne sluha. Zdaj je to malo drugače, ker slovenski zastopniki niso tako prijazni, da bi se jim vse prav zdelo, kar kak Dežman nasvetuje. Tako je v zadnjiseji ravno ta mož predlagal, naj se računi mestne kase (po Gajdiču okradene) o depozitih in ubožnih denarjih kar potrdi. Toda svetovalec gosp. Potočnik se je takemu površnemu ravnanju ustavljal in to po vsi pravici, ter zahteval, da se potrditev odloži tako dolgo, da bo vsakemu svetovalcu mogoče pregledati račune. Dasiravno ta predlog nemčur-skim matadorjem ni bil po volji, se je vendar sprejel in tako bo prišla ta reč še le v prihodnji seji na vrsto. Mi vsakako odobrujemo tako vestno in skrbno ravnanje naših odbor-nikov, posebno kjer gre za denarje, ki se nabirajo iz davkov. Ko bi bilo od nekdaj že več naših mož v mestnem starešinstvu, gotovo bi bilo marsikaj boljše, kakor je.

(Za nadzornike vcenitve zemljišč) so po sklepu deželne komisije izvoljeni sledeči udje te komisije:

Za cenilni okraj kamniški baron Wurzbach, predsednik družbe kmetijske, — za okraj kranjski in radolški dr. Ahačič, — za okraj postojnski in planinski dr. vit. Zavinšek, — za Ljubljano in okolico ljubljansko posestnik Košir iz Brezovice, — za okraj krški, litijski in novomeški dr. Poklukar, — za okraj kočevski in črnomaljski deželni poslanec Robič.

Za nadzornike pri vcenitvi zemljišč kranjskih, ki se dotikajo zemljišč sosednjih dežel, so izvoljeni:

na meji koroški in tolminski dr. Poklukar in dr. Ahačič, — na meji štajarski dr. Poklukar in dr. vitez Zavinšek, — na meji primorski dr. vitez Zavinšek in Luka Robič.

(Godnjo preskušnjo) je na realki delalo 8 učencev in dobro izdelalo 5; za 2 mesca odstavljena sta 2, 1 pa za pol leta.

(Tudi učiteljski pripravništvi) ste danes sklenile šolsko leto.

(Našim učiteljskim pripraviteljkam, ktere hočejo se močiti.) Lenka, hči prav bogatega

posestnika B. v Putkamernih ulicah v Berlinu, bila je zaročena z nekim trgovcem, in prijateljica Ema pride jej čestitat. V razgovoru popraša jo Ema: „Si-li naučila se tudi kuhati?“ „Čemu?“ odgovori jej Lenka nekako rečno; „zato so drugi ljudje!“ Ema zmaje z glavo in se poslovi. Pred osmimi dnevi je bilo ženitvanje in mlada poročena čutila sta se presrečna. V nedeljo večer pravi ženin: „Lenčika, rad bi jutri za kosilo imel kako pišče, toda če mi pripraviš ga ti, gotovo bo veliko bolje mi dišalo od tega, ki pripravi ga kuharica.“ Lenka malo zarudi; vendar obljubi milemu možu za drugi dan brez kuharice, ktera je dobila odpust, pripraviti kurje juhe. Prinese je res ponosno se smehljaje ter reče: „Pokusi, Adolf! pokusi!“ — „Ej, pravi mož vesel, kar si skuhal ti, dišalo bode mi gotovo.“ Kedar pa nese prvo žlico v usta, stresnega neki poseben duh, vendar se posili z juho, obriše usta, in skrivaj se zgrozivši reče: „no, izvrstno!“ Zdaj not prinese Lenčika pišče pečeno; mož ga gleda: „Oj, Lenčika, ti si pa celo glavo, oči in kljunec spekla“, pravi nekako nejevoljen. „Nisem mislila, zareži Lenčika v obraz rudeča kot škrlat, da me boš grajal že pri prvi jedi, ktero pripravila sem ti jaz.“ — „Ej, saj nisem mislil hudo“, potolaži jo mož in razreže piščanca na dvoje; toda osupnjen poskoči ter zavpije: „Sej piščanca nisi iztrebila!“ — „Iztrebila? kaj pa je to?“ vpraša Lenčika vsa nedolžna. — Adolf hodi zdaj v krčmo k Dreseljnu na hrano, Lenka pa hodi se kuhati učiti.

(Ženske — nemčurke.) Znano je, da po naših mestih ženstvo najbolj nemškutari, ker vedno in najraje le tisto nemščino govori, ktera pravemu Nemcu ušesa trga. Zakaj je ravno krasni spol tak steber nemčurstva, za to je več razlogov; največi vzrok so tako zvane privatne odgojilnice, pa tudi dekliske šole, kjer povsod le nemščina vlada. Iz takih odgojilnic pride dekline in kramlja, kakor se je naučilo, le nemški. Ko odraste in zahaja v družbo, jo podpira pri nemškutarjenji moška galantnost, ki pa ravno tu ni na pravem mestu. Kedar se omoži, govori z otroci zopet le nemški in tako pride, da v slovenskih družinah, katerih oče je odločen narodnjak, se doma le vse nemško govori. Nasledek je: da otroci zgubé ljubezen do našega jezika in postanejo nemčurji. Kaj pomaga potem nam moškim, če se še toliko potezamo za slovenske šole in odgojilnice, če nam pa žene, matere, hčere itd. vedno le podirajo, kar si mi zidati trudimo! — Do takih premišljevanj nas je napotilo nekaj, kar se je te dni na nekem gostilniškem vrtu zgodilo. Prišlo je več gospá in gospodičin, otrok in gospodov ter so zasedli tri mize. Mi jih dobro poznamo in vemo, da jim je slovensčina gladkejša ko nemščina, a vendar je pričelo se iz sicer ličnih ust nemško žvrgoljenje ušesom bolj neprijetno, ko vseh vrabcev, kar jih je po drevesih sedelo. Slovenske besede ni bilo slišati. Pač! Še mlada mati pokliče deklico, ki je po vrtu se krog drvila, k sebi. Deklica pridere in pravi: „Malo kruha, mama!“ „Fej, malopridnica (unartiges Kind)!“ pa se zadere mati nemški nad njo. „Ali ti nisem prepovedala kranjski govoriti? Nič kruha ne dobiš, ker ne ubogaš.“ Deklice se potuhne, a mati pojasnuje to družbi tako-le:

„Je križ tukaj! Kedar pride otrok domu od kod, vselej prinese seboj kaj novih kranjskih besedi. Jaz pa ne morem trpeti tega jezika, je tako robot, nikakor za omikane ljudi, marveč za barbarje.“ — „Ne zamerite, gospa, da tem vašim besedam pridam le majhno opazko“, se oglasi Slovenec, ki je pri drugi

mizi vse to slišati moral, „vi ste rekli, da kranjski jezik ni za omikane, marveč le za barbarje. Meni se to ne zdi, saj ga tudi ti ne govore, dokaz temu mi je vaša miza.“ Vstane, izpije in odide, družba pa vsa ostrmela gleda molče za njim. Malo robato, pa zaslužno je povedal družbi. Kaj si je ta mislila, lahko vsak vgane. Žalostno, pa resnično, da nam današnja ženska odgoja odvraca srca ženskega spola od domovine in jezika našega.

Razne reči.

— S prvo deželno učiteljsko konferencijo se bode napravila v Gorici in v Poreču razstava, da se nudi prilžnost vsakteremu, ki dela na polju šolstva, svoje skušnje priobčiti — v razsodbo in posnemanje svojih tovarišev — pa v občno korist šolstva. Poduk o tej razstavi priobčimo prihodnjič.

— Katoliško politično društvo v Stariloki je 11. t. m. imelo svoj prvi shod. (Prosimo, da bi nam kateri gospodov poslal obširnejše poročilo. Vred.)

— Hude nevihte so 12. t. m. razsajale v Bregencu, Išli, Gorici, Celovcu, na Dunaju, v Zagrebu in Budapešti.

— Priden bralec. Mlad gospodič pododoval je po svojem očetu lepo premoženje, med drugim tudi precejšno knjižnico dragocenih bukev. Imel pa je služabnika, ki ga je enkrat, ko je bil ravno na lovu, dobro okradel, ter mu potem pobegnil. Deset let potem vjeli so ga na drugi grajščini zopet pri tatvini in ko so spoznali, da je sluga omenjenega gospodiča, so temu naznanili, naj pride k tožbi, morda zve kaj o ukradenih rečeh. Ko ga tat vгляda, vrže se na tla pred njim in jokaje pravi: „Milostljivi gospod! zlata in dragega kamenja, ktero sem vam vzel, sicer ne morem vrniti, a povedati vam hočem ime bukvarja, kteremu sem vaše bukve prodal.“ „Kako?“ pravi gospod, „tudi moje bukve si mi ukradel? O ko bi bil jaz to vedel, vseh deset let bi ne bil mogel počivati!“ Tat je bil namreč bukve uradel in namesto bukev samo hrbtove pritisnil, zaupaje, da gospod tega ne bo tako kmalo opazil.

Eksekutivne dražbe.

17. jul. 2. Gašper Jerman-ovo iz Črnomlja (310 gl.) v Črnomlju. — 2. Jože Babič-ovo iz Bruhane vasi (3013 gl.) v Laščah. — 1. Jože Krašna-ovo iz Budanja (760 gl.) v Ipavi. — 1. Matija Skedl-ovo z Brezja (549 gl.) v Metliki. — 1. Franciške in Lavr. Canker-jevo iz Polhovega Grada (790 gl.) na Vrhniki. — 3. Ant. Brčan-ovo z Brezja (3198 gl.) v Ljubljani.

19. julija. 3. Jere Razinger-jeve iz Koroške Bele (800 gl.) v Kranjski gori. — 2. Jan. Jereb-ovo iz Hraš (5400 gl.) v Kranji. — 2. Pavel Kobe-jevo z Vrha (105 gl.) v Črnomlju. — 3. Marko Nemanič-ovo iz Božakovega v Metliki.

Priporočba orglarskega mojstra.

Prvega majnika t. l. so prečastiti gospod dravberški prošt Matevž Koglnik nove orgle v libelički farni cerkvi slovesno blagoslovili. Napravil jih je znani umetnik g. Nace Zupan iz Kroke na Kranjskem. Štejejo sicer le 11 registrov, vendar je prav veličasten, močen in prijeten njih glas, in vnanja oblika okusna. Cena po občem spoznanju za to mojstersko delo je nizka. Naj bo vrli umetnik vsem cerkvenim predstojništvom živo priporočen!

V Libečah 10. jun. 1875.

(52—2)

Viktor Puher, župnik.

Telegrafične denarne cene 14. julija.

Papirna renta 70.90. — Srebrna renta 73.55 — 1860letno državno posojilo 112.50 — Bankine akcije 939. — Kreditne akcije 121.25 — London 111.45 — Srebro 100.80. — Ces. kr. cekini 5.24. — 20Napoleon 8.88.

Naznanilo.

Pri podpisnem se dobé nove iznajdbe mehovi za cerkvene orglje; eden bi zadostoval za 6 do 10 spremenov, drugi za 10 do 18 spremenov, in

fisharmonijum,

po novi iznajdbi izdelan, ima prijeten in močen glas. Pri mehovih je sapa ravna in ne tresoča se, da, ako je meh še večji, ga zamore vsak 12letni deček goniti. Pri tej ponudbi se zahvaljujem vsim čast. cerkvenim predstojništvom za do zdaj mi skazano zaupanje, in se priporočam na dalje za nove orglje, pa tudi za vsako popraviljanje, po kar mogoče nizki ceni.

Ig. Zupan,

(53—1) orgljar v Kropi na Gorenjskem.

C.k. priv. vzajemna zavarovalnica v Gradci.

Oznanilo.

C. k. priv. vzajemno zavaralno društvo proti ognju v Gradci zavaruje premakljivo in nepremakljivo blago vsake vrste, proti ognju; na kar podpisano vodstvo sedaj pri bližajoči se žetvi p. n. gospode gruntne posestnike zaradi zavarovanja poljskih in senoženih pridelkov proti ognju posebno opomni.

Zavarovalne ponudbe sprejemajo se pri vodstvu v Gradci v lastni hiši (Sackstrasse) hiš.-št. 20, pri zastopništvih v Ljubljani in Celovci, kakor tudi pri okrajnih zastopništvih, kjer se vsa opravilna razjasnenja z največo vljudnostjo delijo.

(54—1)

Vodstvo vzajemnega zavarovalnega društva proti ognju v Gradci.

Leopold Götzl,

stanujoč blizu nunske cerkve hiš.-št. 25,

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo raznih

podobarskih, malarskih in zlatarskih

reči, na papirju, platnu ali kositarju; podobe rezljane iz lesa, ali narejene iz gipsa.

Prodaja tudi vse, kar se potrebuje za šolo in sploh pisarske reči.

Naprodaj je lep križev pot z okvirjem visok 25" in širok 20"; ravno tako tabernakelj in krsten kamen, več velikih podob Križanega za pokopališča, in več drugega.

Priporočam se vsim gospodom duhovnom tudi za prenovljanje ali izdelovanje oltarjev, prižnic in križevih potov, z eno besedo, vseh cerkvenih reči, ter obetam pošteno delo in kolikor mogoče po nizki ceni.

Sprejemam tudi vsa naročila cerkvenih oblek, bander in pa cerkvenega perila ter obetam vsa naročila izvrševati po željah prečastitih naročnikov in jim z dobrim blagom postreči.

(46—4)